

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъээст

Адыгеим ыкчи Пшызэ шъолъырым ашыпсэурэ быслымэнхэм яотчет-хэдзын зэфэс мы мафэхэм Мыекъуапэ щыкъуагъ. Ар зыфэгъэхыгъагъэр зэфэхысыжъхэр шыгъэнхэр ыкчи муфтиир хэдзыгъэнэир ары. Мыш фэдэ йофтхъабзэр ильэси 4-м зэ зэхащэ, мыгъэрэм зэгъунэгъу субъектитум ячыпэ динлэжь организациехэм ялтыкъу 115-рэ хэлэжъагъ. Ахэм шуфэс къарихыгъ Адыгэ Республиком и Лышъхъеу Тхъакъуущынэ Аслын.

АР-м и Лышъхъе зэфэсийн иофтшээн хэлэжъагъ

Зэфэсийн ирээдэлийн хэдийн тэнхэм тиарспубликэ мэхья-нэшхо Ѣыраты. Адыгеим ыкчи Пшызэ шъолъырым ашыпсэурэ быслымэнхэм я Диндэлэжъялпэрэ республикэм ильэц-кэлэ хэбзэ къулыхъухэмээ зэгүүрионыгъэ азыфагу ильэу юф зэдашэ, тапэки арэүүтэу зэрэштыштым сицихъэ тель. Социальнэ зылкытынгъэ ти-шъолъыр ильяным фэлоришэшт гүхэл пстэуми адедгэштэним тыфэхъазыр, тэркэлэ ары анахь шхъаэр, — къытуагъ Тхъакъуущынэ Аслын.

АР-м и Лышъхъе чыпилэ муфтиятам ишпээрлэхэр зэригээцаклэхэрэм осешу фишигъ, зэфэсийн хэлэжъэрэ лыклохэм амакъе аты зыхъукэ ар къыдальтэним зэрэштигъырэр ариуагъ.

Краснодар краим и Адми-нистрации ыцэлээ юфтхъабзэм къыщигъуагъ диним ыкчи коммерцием ямыгхыгъэ организациехэм я Гъэлорышапэ

ипашэу Дмитрий Коваленкэр. Непэ республикэмээ краимээ арьль лъэпкъ ыкчи дин зэгу-рыонигъэр, ныбджэйнүнгъэр гъэптигэйнэйн мэхъянэшхоз зэрилэр, ар тапэки лыгъэ-клютэгъэн зэрэфаер аш къы-луагъ.

Исмаил Бердиевымрэ Ша-рабуттин Чочаевымрэ нэүжүм къызэгүүшэхэм, мамырныгъэр гъэптигэйнэйр, джащ фэдэу Ислам динир къабзээ, да-хэу блэжын зэрэфаер пшэ-рыль шхъаэр къагъэнэфагъэх. Лъэпкхэм языклиныгъэ, дин зэфэшхъафхэм азыфагу иль зэгүүрионыгъэр гъэптигэйнэйн-кэ юфышино зышээрэ АР-м и Лышъхъе ахэр къыферэзагъэх ыкчи Темыр Кавказым щып-сэурэ быслымэнхэм якоор-динационэ гупчэ итын лъаплэу — орденэу «За заслуги пе-ред уммой» зыфиорэр Тхъакъуущынэ Аслын къыфагъэшьошагъ.

Къэрдэнэ Аскэрбый пасльэр

зештэм, муфтиятам хэтхэм, къыготэу юф къыдэзьышиэрэ, зиштагъэ къэклорэ пстэуми, анахьэу Адыгеим ыкчи Крас-нодар краим япшэхэм, афэ-рэзагъ. Чыпилэ дин организа-циехэм юридическэ лэпилэгъу ягъээгэтийнэйр, имамхэм ыкчи ефэндхэм ягъээсэнэгъэ хагъэ-хоньр, хаджыр ыкчи шүшэ юфтхъабзэхэр зэхэцгэгэнхэр яшьэрэль шхъаэрэу зэрэшти-хэр аш къыхигъэшгээ.

Мы аужыре ильэси 4-м къыкъоц Диндэлэжъялпэм юфу

ыштагъэм изэфэхысыжъхэр зэфэсийн щашыгъэх, ахэм уагъэрэзэнэу зэрэштийр къэ-зэрэугоигъэхэм зэдаштагъ.

Нэүжүм муфтиим ихэдзын-хэр къягъэх, зэфэсийн хэлэ-жъэгъэ лыклохэм янахыбэм Къэрдэнэ Аскэрбый иканди-датэрэ дырагъэштагъ, ар икэ-рыкъяру хадзыжыгъ. Джаш фэ-дэу Адыгеим ыкчи Пшызэ шъолъырым ашыпсэурэ быслымэнхэм я Диндэлэжъялпэ и Советэрэ ревизионнэ комисси-емрэ ахтыщхэр агъенэфагъэх.

ТХЬАРКЬОХЬО

Адам.

Сурэтхэр А. Гусевым Ты-рихыгъэх.

Мэкъэгъэу

«Адыгэ макъэм» иныбджэгъу лъаплэхэр!

Фэгъэктэнэгъэ зилэ къэтхэгъу уахътэр къеб-лагъэ.

2017-рэ ильэсийн иапэрэ ильэсныкьо къэтхэгъу уахътэр maklo! Тыгъэгъазэм и 1-м къыщегъэжъа-гъэу и 11-м нэс фэгъэктэнэгъэ зилэ къэтхэгъу уахътэу «Урысъем и Почтэ» зэхищагъэр клошт. Мы уахътэм къыкъоц мэзих къэтхапкээр къеъыхыщ ыкчи мыш фэдэ уасэхэмкэ лъэпкъ гъэзетым шъуклэхэн шъульэкъышт:

тхъамафэм 5 къыдэкъирэ гъэзетэу 52161-рэ ин-декс зилэм сомэ 591-рэ чапыч 39-кэ;

заом ыкчи юфтшэним яветранхэм апае 52162-рэ индекс зилэм сомэ 574-рэ чапыч 18-кэ.

Ныбджэгъу лъаплэхэр!

**Кызыфэжъугъэфед мы уахътэр!
Шъукъатх лъэпкъ гъэзетым!**

Цыфхэр рагъблэгъэштых

Партиеу «Единэ Россиер» зызэхаагъэр ильэс 15 зыщыхурэм (тыгъэгъазэм и 1-м) ехүулэу Адыгеим исхэм ашыщхэр рагъблэгъэштых, ахэр зыгъэгумэкырэ юфыгъохэм защагъэгъозшт.

«Адыгэ Республикаем ыцэлкэ Къэралыгъо Думэм идеутат-хэм ярэгийн тхьамафу шэкло-гум и 21-м рагъэштыри а хуугъэ-шлэгъэр ары зыгъэгъэштыр», — кылыагъ партиеу «Единэ Россиер» и Тхьамат ирэгийн общественнэ приемнэ ишаа Галина Петровам.

Аш кызыэрэхигъэхъожыгъэмкэ, партиеу «Единэ Россиер» зызэхаагъэр ильэс 15 зыщыхурэм ехүулэу республикэм исхэм зэлукэгъухэри адьрьеэштых.

Урысые парламентым иде-путатэу Хъасанэкъо Мурат шэкло-гум и 22-м сыхватыр 14-м Кощхэблэ районым цыфхэр щыригъблэгъэштых. Шэкло-гум и 23-м Адыгэ Республикаем избылыфыгъэхэм я Союз хэтхэм аш Іэнэ хурае Мыеекуапэ щадыришт. Ным и Мафэу шэкло-гум и 27-м хагъэунэфыкыщтым а юфхъабзэр фэгъэхыгъе щит.

«Адыгэ Республикаем ыцэлкэ зы мандат зиэ хэдээпэ коим-кэ Къэралыгъо Думэм хадзы-

пъэ Владислав Резник шэкло-гум и 24-м сыхватыр 11-м Тэххутэмкъоэ районым исхэм ашыщхэм куудажэу Тэххутэмкъуа щаукэшт», — кылыагъ Галина Петровам.

Аш кызыэрэхигъэхъожыгъэмкэ, Федерациемкэ Советын хэтэу Хъопсэрыкъо Мурат шэкло-гум и 24-м Красногвардейскэ районымкэ селу Большеидоровскэм игурут еджапэу N 8-м къэклошт. Шэкло-гум и 25-м сыхватыр 11-м Адыгэ Республикаем ыцэлкэ сенаторыр партиеу «Единэ Россиер» ирэгийн общественнэ приемнэ иофшэн хэлжэшт.

● Адыгеим щыхъурэ-щышэрэ ●

Гимназилем икыгъэхэр атекуагъэх

Адыгабзэмрэ литературэмрэкэ кілэгъаджэхэу Къэрэктэ-Бэлъкъарым щыпсэухэрэм я Ассоциа-ции джырэблагъэ зэхищэгъэ КВН-м Адыгэ республике гимназилем икэлэеджаклохэр хэлжэхъагъэх. Налщык кызеклихъэм заудгъэллагъ адыгабзэмрэ литературэмрэкэ гимназилем щезыгъаджэхэу, командэр зыгъэхъазырыгъэхэм ашыщхэу Гъуклэл Мариетрэ Мэлгощ Лидэрэ.

Сурэтхэр зэнэкъокум кыштыл-
ралыгъэх.

Ахэм тизэращаагъэгъозагъэм-кэ, зэнэкъокур мыгъэ ап-
рэу зэхашагъ, аш ильэс 14-м

кышигъэхъагъэу 16-м нэс зы-
ныбж кілэеджаклохэр хэлэ-
жэхъагъэх, адыгэу Урысие Фе-
дерацием исхэм анэмкылэу Іэ-
кыб къэралыгъохэм ашыпсэухэ-
рэри аш кырагъблэгъагъэх.

Пшъэрьтэу «Джэгурешым»

(ары къэбэртаехэм КВН-м ра-
лорор) илэр кілэеджаклохэр ады-
габзэм фэшгъэнхэр, ар зэрага-
шэмэ ашлонгъо хүнхэр, бзэм
ыльэнкъокулэ ылээсэнгъэ зы-
хэлтэй ныбжкылэхэр кыхэгъэ-

щыгъэнхэр, ахэм ылэгъу афэ-
хуугъэнхэр архы.

Жюриим ипрограммэ лъэнкъо-
заулэ кыдилытэштыгъ. Ахэр ныбжкылэхэм ягулытэ зынэ-
сырэр, бзэм хэшикъо фырлээр,

сценариер зэрэггээпсигъэр, кілэ-
еджаклохэм яшлэнгъэхэр ар-
тистизмагъэ хэлтэу кызэрэгъэ-
лэгъоштэр ыкыл нэмкылхэр.

«Джэгурешыр» зеклоним (ту-
ризмэ) фэгъэхыгъагъ ыкыл «Узекоштмэ, къеблагь!» ыцлагь.
Аш кыхиуытэштыгъ темэхэу
«Куп зыгъэдэлорэр куп ыуас»,
«Шы зыгъот нэф тешхыхэрэп»,

«Гээпсэфыгъо дгъотымэ, орэ-
дир кыхэтэдээ» ёифиохэрэр.

— Зэнэкъокум тыхэлэжэ-
ным тыфээгъэчэфыгъэр гим-
назилем идиректорэу Кыкыл Ну-
риет, — кылуата кілэгъаджэ-
хэм. — Аш командэм щыгыщт
шыуашэр ыгъэхъазырыгъ, эм-
блемэр ежь кыхихыгъ, тильусу
Налщык кылддэклагъ.

Командэм кілэеджаклохэу 10
хэтыгъ. Ахэр я 10-рэ клас-
сым исхэм Абрэдж Аслын, Мэлгощ Ислыам, я 7-рэ клас-
схэмкэ Арыг Эльбруз, Беда-
нэко Тэмбот, Хъатамэ Гунэс,
Хызыл Мэрвэ, я 8-рэ классхэм-
кэ Хъао Амир, Кайхан Нэрыс,
Бакыжъ Алый, я 9-рэ клас-
сым Ѣеджэрэ Былымыхъе Сайд.

Кілэеджаклохэм ягъусагъэх
гимназилем ишаа Кыкыл Нури-
ет, аш игуадзэхэу Уджыху Ан-
нэ, Сапый Саидэ, кілэгъаджэ-
хэу Стлашы Нуриет, Лъеустэн-
джэл Фатимэ, Мэлгощ Лидэ,
Гъуклэл Мариет, Хъагындуңкъо
Ритэ. Кілэеджаклохэр зэнэкъо-
къум фэгъэхъазырыгъэнхэмкэ
мыхэм альэки кыагъэнагъэл, то-
фышо ныбжкылэхэм адашлагъ
ыкыл ялофшагъэ хуаулыг хуу-
гъял. Гимназилем икыгъэ коман-
дэм апэрэ чылпээр кыхыхыгъ,
зэнэкъокум аяаанахь дэгью жюриим ылты-
таяа.

Апэрэ зэлуклэгъум Адыгеим
икыгъэ командэр Налщык
иеджэллэгъиту якомандэм янэко-
къугъ. Джыри Черкесскэ ыкыл
Налщык якълэеджаклохэр зэнэ-
къокумтэх. Еланэ пъэтхапэм
анаахь команда дэгью гимнази-
ем икомандэ энэкъокумтэх ыкыл
янэутхагъэ кыагъэлтэйшт.

СИХҮУ Гошнагъу.

Ахъщэ къуалъхъэ аштагъэу ягуцафэх

Банкым ахъщэ чыфэ кыыызыхыгъэ бзыльфыгъэу ар зымытыжыштугъэм ылъэныкъокэ юф кызыэуахыгъ. Зэрагъэунэфыгъэмкэ, сомэ мин 500-м ехүу аш ыпшыныжын фэягъ. Следствием зэрильтыэрэмкэ, мы юфыр зэфэшыжыгъэным пае бэ хуурэ ахъщэ къуалъхъэ хыкум приставхэм аштагъ.

Хэбзэухъумаклохэм зэрагъэ-
унэфыгъэмкэ, 2016-рэ ильэ-
сум чьэпьюгъум и 24-м хы-
кум приставхэм я Тэххутэм-
къоэ районым идиротдел ыт кыулыкъу-
шээр чыфэ зытель бзыльфы-
гъэм илъкло lykлагъ ыкыл аш
иоф фэгъэзэгъэ хыкум приставын сомэ мини 190-рэ хуу-

ставхэм язым ахъщэ къуалъхъэ ыштээ ыаубытыгъ.

УФ-м и Следственнэ Комитет испедственнэ гъэорышлапэу Адыгеим щыэм кызэртирэмкэ, ильэс 26-рэ зыныбж приставын бэу хуурэ ахъщэ къуалъхъэ зэриштагъэмкэ агъ-
мисэ. Хэбзэгъэуцугъ кызыэ-
зэртинафаэрэмкэ, мыш фэдэ
бэжджэшлагъэ зезыхъагъэм ильэс 12-м нэс хялпс кызы-
хын ылъэкыщт.

Уголовнэ юфэу кызыэуахы-
гъэм елпъыкэу фырлээр бзэ-
джэшлагъэ зезыхъагъэхэу зэ-
гугафэхэрэм кыралотыкыгъэп.

**Хыкум приставхэм яфе-
деральнэ къулыкъу и
Гъэорышлапэу АР-м
щыэм ипресс-къулыкъу.**

ре ахъщэ къуалъхъэ кыри-
тымэ, ар зэрээфашыжыщт
гуртигъэуагъ.

Чыфэ зытель бзыльфыгъэм
илъкло хэбзэухъумэл кыу-
лыкъухэм зафигъэзагъ ыкыл
чьэпьюгъум и 27-м хыкум при-

Агуке зэхашлагъ

Адыгеимкэ Къэралыгъо автоинспекцием
икъулыкъушэхэм аштээрэ ыкыл гурыт еджаплэхэм
ащеджэрэ ныбжкылэхэр мы мафэхэм гъогу
хуугъэ-шлагъэхэм ахэфэгъэ автомобильхэр зидэт
хэушхъафыкыгъэ гъэуцуплэм рагъблэгъагъэх,
гущылгэту афэхъуагъэх.

Ныбжкылэхэм зэутэкыгъэ автомобильхэм язытет нэ-
рэлтэгъу къафэхъуагъ. Апчхэр зэрэкъутаагъэхэр, салоным
щыхъуагъэр альэгъуагъ. Нэбгырэ пэпчъ автомобильхэм ары-
сыгъэхэм апэкэлкыгъэр агуке зэхашлагъ. Къулыкъушэхэм
ащыщхэм цыфхэр зыхкылэдэгъэхэгъэ гъогу хуугъэ-шлагъэхэм
яхыллэгъэу студентахэм къафалотагъ.

Студентахэм альэгъуагъэхэм ригъэгупшигъэх ыкыл шапхъэ-
хэр амьткъонхэу, сакыныгъэ кызхагъэфэнэу зэрало-
жыгъ.

Гъогу хуугъэ-шлагъэхэм хэкъодагъэхэм яшлэж агъэлъаплээ, ахэм ацэлкэ остыгъэхэр хагъэнагъэх ыкыл зы та��икрэ афэшыгъуагъэх, шархэр ошьогум датлупшэягъэх.

(Тикорр.).

Яшлэж агъэлъэпагъ

Дзюдомкэ олимпийскэ резервым иеджаплэ игукъэкыкъэ
республикэм и Къэралыгъо автоинспекции яэлпэгъэу
дзюдомкэ турнир мы мафэхэм зэхашлагъ. Гъогу хуугъэ-
шлагъэхэм ахэкъодагъэхэм яшлэж ар фэгъэхыгъагъ.

Ильэс 9-м кышигъэхъяа 11-м нэс зыныбж спортын
намын ныбжкылэ 50-м ехүу аш хэлэжьагъ. Иофхъабээм мэх-
ханэу илэр кыагурызэ, тренерхэм, спортын ныбжкылэхэм
зэрифшыуашэу зыфагъэхъазырыгъ.

Къэралыгъо автоинспекцием и Гъэорышлапэу ишаа иуджаплэ иеджаплэ игукъэкыкъэ
республикэм и Къэралыгъо автоинспекции яэлпэгъэу
дзюдомкэ турнир мы мафэхэм зэхашлагъ. Гъогу хуугъэ-
шлагъэхэм ахэкъодагъэхэм яшлэж ар фэгъэхыгъагъ.

Зэнэкъокур гъэшлэгъонэу кыагъэ. Нэбгырэ пэпчъ иуджаплэ иеджаплэ игукъэкыкъэ
республикэм и Къэралыгъо автоинспекции яэлпэгъэу
дзюдомкэ турнир мы мафэхэм зэхашлагъ. Гъогу хуугъэ-
шлагъэхэм ахэкъодагъэхэм яшлэж ар фэгъэхыгъагъ.

Мыши фэдэ юфхъабээм гъогу хуугъэ-шлагъэхэм япчья-
гъэх ыкыщагъэхэнэу полицием иофышлэхэр щэгүгъых.

(Тикорр.).

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

2016-рэ ильэсийн ия III-рэ квартал урыпсэункээ
ахьщэ анахь маклэр зыфэдизыгъэр гъэнэфэгъэнэм ехыллагъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Урыпсэункээ ахьщэ анахь маклэр Адыгэ Республикэм кэмкээ зыфэдизым ехыллагъ» зыфилорэм диштэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъо ешы:

1. 2016-рэ ильэсийн ия III-рэ квартал урыпсэункээ ахьщэ анахь маклэр мыш фэдизыгъэр гъэнэфэгъэнэм:

1) зы нэбгырэм тельтигъэр — сомэ 8580-рэ;

2) Адыгэ Республикэм исхэр социальнэ-демографие куп шхъаэхэмкээ зэтэутыгъехэу:

- а) юф зышэхэрэм — сомэ 9168-рэ;
- б) пенсионерхэм — сомэ 7039-рэ;
- в) кэлэцыкхэм — сомэ 8649-рэ.

2. Официальнэу къызыхаутырэ нэүж мэфи

10 зытешэккээ мы иунашъом куячээ илэ мэхъу:

**Адыгэ Республикэм
и Премьер-министрэ ишшэрильхэр
зыгъэцакъеу Наталья ШИРОКОВА**
кь. Мыекуапэ,
шэкюгъум и 14, 2016-рэ ильэс
N 207

НАРТ ЭПОСЫМРЭ ЩЫПЭНЫГЪЭМРЭ

Адыгэхэм ягууч къыхагъэшъижъигъ

Нарт эпосым зэрэххагъэр, Адыгэхэм иижъирэ тарих гупчэу, хэсэ зэукилэу яагъэм джырэблагъэ нэбгырэ куп щылагъ. Щыпээр къапльхагъ, пэшорыгъэшь зэфэхьысыжъхэр ашыгъэх.

Гъобэкъуае икъокылэ километри 2 фэдизкээ наарт гупчэр пэччыжь. Псыхью Пышыщэ иджабуукиэ нэпкыр къыщэльягъ. Иашхъем фэдэу хэшишхъафыкыгъэ чыпэлэм итепльэ гъашэгъон. Хьотэ ку-

ушом къеухъурэхъэ, мэзэу щытыр лужоп. Къутырыр къипэгъунэгъу, чыгур щалэжь.

Адыгэ Республикэм и Лъэпкэ музей шиенэгъэмкээ илофышэ шхъаэу, археологэу Тэу Аслын, лъэпкэ юфыр

гъохэм агъэгумэкыхъу, Адыгэхэм изаслуженнэ тренерэу Бастэ Сэлым, Адыгэхэм дзюдомкээ ихшэйпкыгъэ команда хэтэу, Урысыем истудентхэм язэнэкокуу аэрэ чыпэлэр заулэрэ къащидэзыхыгъэ Туллэрэ Айдэмэр юфым зэхэшакло фэхъухи, наартхэм ягууч куягъэр.

Ильэс минитум нахыбы зыныбжь пкыгъохэр, къошин ыкли лэгъэ къутафэхэр чыпэлэм къыщагъотыгъэх, Адыгэхэм щылэккэ-псэукъеу яагъэм къыпкырыкыгъэхээ, зэфэхьысыжъхэр ашыгъэх.

Адыгэу дунаим тетхэм афэгъэхыгъэ тхъэлэльу Тэу Аслын зэхахээм къышишигъ. Адыгэхэм изэукилэхэм ямэхъанэ зыкъеэгээтижыгъэхээ ильэпкэ гупшысэм диштэрэ шуашэхэр къылолтагъэх.

Купым ригжэхэгъэ юфыр лъигъэктэшт. Хэбээ шапхъэхэм адиштэу наартхэм яшэжь гупчэ зэукилэлэ цыкъу къыщэзүуахын, чыпэлэр туристхэм ягъогу хагъэхъан, наарт къэбархэр зекло клохэрэм къафалотэнхэ, ныбжыкъэхэм плунгыгъэ дэгъу аратын ямурад.

ЕМТЫЛЬ Нурбий.
Суретим итхэр: Туллэрэ Айдэмэр, Тэу Аслын, Бастэ Сэлым наартхэм ягууч къызэукилэхъэх.

ныкъо фэдиз къызэккагъэхъагъ.

Къашэфыгъэ автобусхэр системэу ГЛОНАСС зыфилорэмкээ ыкли нэмыкэ техникикээ зэтэгэпсихъагъэх.

АР-м гъэсэнгъээмрэ шиенэгъэмрэ и Министерстэвэ къызэрэшцаугъэхэмкээ, автобусхэр районхэм афатуулшигъах. Тапэки автобусхэр ильэс 10-рэ юф зышагъэхэр кэхэмкээ зэблахъущтых.

Ау специалистхэм къызэрэйорэмкээ, еджаплэхэм явтобусхэм ильэс 10-рэ юф зашшэрэ нэүжи зэрэзэтэгэпсихъагъэхэу къызэтенэх. Ар еджаплэхэм азыфагу гъогууланэ ильыр зэрэмакэм ыкли автобусхэм ашхъасыгъээ зэра-гъэфедэхэрэм япхыгъэу алыштэ. Арышь, ильэс 10-м ычын-пэлкээ ильэс 15-рэ ахэр бгээфедэнхэ пльээхынхэу специалистхэм къало.

Зэклемкээ Адыгэхэм кэлэ-еджакло мини 3-м ехуу еджаплэхэм автобускээ арашалэ. Псэүпли 100-мэ къаращихэш, еджэлэ 71-мэ ашх. Аш пае непэ автобус 70-рэ агъэфедэ.

(Тикорр.).

Юфыгъуакхэхэри рахъухъагъэх

Хабээ зэрэххагъэр, зэкьюо Адыгэ Республикин яредакциихэм тызэгъусу зэхэт номерхэр тэгъэхьзырых, ахэр темэ, хуугъэ-шэгъэ гъэнэфагъэхэм афэгъэхьыгъэхэу Ѣтых. Мары мы ильэсиймкээ аужырэ тизэхэт номер адыгэхэм я Мафэ епхыгъагъ.

Джащ фэдэу редактор шхъа-хэхэм шэни афэхъууг чэзыуу ахэр зэукилэхэр ыкли зэхэт номерхэм атгушылэхэр, къадэхъуялэхэмкээ, щыклагъеу яхэхэмкээ, къинигъуу зэрихыгъэхэрэмкээ зэдэгчэнхэр. Мызыгъогурэ аш фэдэ зэукилэгъур «Адыгэ макъэм» иредакции юфыгъагъ. Тихъялгъэх КъБР-м иреспублике гъэзэтэу «Адыгэ псалъэм» иредактор шхъаэу Хъэшүцэ Мухъамед, журналистэу Нэкэлэпиджэ Замирэ, обозревателу Хъуажъ Фахъри, КъЩР-м къышыдэхырэ республике гъэзэтэу «Черкес хэх» зыфилорэм иредактор шхъаэу Тхъагъэлэсэу Уцужыкъо, а редакцием илофышэу Бемырэ Зураб. Зэукилэхэум хэлэжьагъэх «Адыгэ макъэм» илофышэхэм ашыщхэр.

«Адыгэ макъэм» иредактор шхъаэу Дэрбэ Тимур зичэзыу зэукилэгъум зыщитегушы-хэхэмэ игоуу ылтэгъурэ юфыгъохэм защегъэгъуазхэм.

Джащ фэдэу редактор шхъа-хэхэм шэни афэхъууг чэзыуу ахэр зэукилэхэр ыкли зэхэт номерхэм атгушылэхэр, къадэхъуялэхэмкээ, щыклагъеу яхэхэмкээ, къинигъуу зэрихыгъэхэрэмкээ зэдэгчэнхэр. Мызыгъогурэ аш фэдэ зэукилэгъур «Адыгэ макъэм» иредакции юфыгъагъ. Тихъялгъэх КъБР-м иреспублике гъэзэтэу «Адыгэ псалъэм» иредактор шхъаэу Хъэшүцэ Мухъамед, журналистэу Нэкэлэпиджэ Замирэ, обозревателу Хъуажъ Фахъри, КъЩР-м къышыдэхырэ республике гъэзэтэу «Черкес хэх» зыфилорэм иредактор шхъаэу Тхъагъэлэсэу Уцужыкъо, а редакцием илофышэу Бемырэ Зураб. Зэукилэхэум хэлэжьагъэх «Адыгэ макъэм» илофышэхэм ашыщхэр.

«Адыгэ макъэм» иредактор шхъаэу Дэрбэ Тимур зичэзыу зэукилэгъум зыщитегушы-хэхэмэ игоуу ылтэгъурэ юфыгъохэм защегъэгъуазхэм.

ЖАКИМЫКЬО Аминэт.

Уголовнэ юф 288-рэ къызэуахыгъ

Ушьуагъэу рулым укэрийтыхъэ зэрэмыхъущтыр къизытотыкырэ профилактическэ юфтхъабзэхэр Адыгэ Республикэм хэгъэгүү кюцл юфхэмкээ и Министерствэ зэхещэх.

Полицейскэхэр водительхэм алоклэх, адэгүшүэх, мыш фэдэ зеклюаклэх зэрэмтэрэзэр, аштхамыклагъо къыкэлтыклон зэрильхэштийр агурагъало.

УФ-м и Уголовнэ кодекс ия 264-рэ статья къызэхэлтэйтээ санкцихэр агъэлэшьгъэх нахь мышэмэ, ыпэлкэ къаубытгъэ водительхэм ашыщхэр нэужими ешьуагъэхэу рулым къэрятыхъэхэу гъогурыкынор щынэйончээнимкээ Къэральгъо автоинспекцием икъулы-күшшэхэм къаубытых.

2016-рэ ильэсийр къызихъа-гъэм къыщүүблагъэу мы лъэ-ныкъомкээ уголовнэ юф 288-рэ къызэуахыгъ, ахэм ашыщэу 230-рэ республикэм ихыкум инстанцихэм алэклагъэхагъэх.

Зэфэхьысихъэм къызэрэйорэмкээ, щынэйончээнимкээ Къэральгъо автоинспекцием икъулы-күшшэхэм къаубытых.

2016-рэ ильэсийр къызихъа-гъэм къыщүүблагъэу мы лъэ-ныкъомкээ уголовнэ юф 288-рэ къызэуахыгъ, ахэм ашыщэу 230-рэ республикэм ихыкум инстанцихэм алэклагъэхагъэх.

Зэфэхьысихъэм къызэрэйорэмкээ, щынэйончээнимкээ Къэральгъо автоинспекцием икъулы-күшшэхэм къаубытых.

2016-рэ ильэсийр къызихъа-гъэм къыщүүблагъэу мы лъэ-ныкъомкээ уголовнэ юф 288-рэ къызэуахыгъ, ахэм ашыщэу 230-рэ республикэм ихыкум инстанцихэм алэклагъэхагъэх.

Зэфэхьысихъэм къызэрэйорэмкээ, щынэйончээнимкээ Къэральгъо автоинспекцием икъулы-күшшэхэм къаубытых.

Зэфэхьысихъэм къызэрэйорэмкээ, щынэйончээнимкээ Къ

Цыфышум ищитхъу къэнэ

Дыхъу Дарие Хьарунэ ыпхъур 1944-рэ ильэсүм шыштхъэйум и 23-м Төүцожь районым ит къуаджэу Очэпщые Делэкъо Хьарунэрэ Мусльимэтрэ ямэкъумэшыши ўнэгъо къызэрыйю къышыхъугь. Зэш-зэшыпхъу нэбгырихэу унагъом къихъухъагъэхэм цыфыгъэрэ Іэдэбрэ ахэльэу, Йофшиэныр пстэуми авшъяу, ар щыгэнэгъэм ыльяпсэу, яфэшьошэ чыпгэх эхэм обществээм щаубытыним тегъэспсыхъагъэхэу апгүгъэх, алжыгъэх.

Очәпщие гурыт еджапілә дә-
тыгъепти, Дарие убләпілә клас-
схэм ауж гүнәгү чыләу Пчы-
халықуае я 10-рә классыр
кышыниухыгъ. А ильес дәдәм
Мыеқуапә дәт Адыгә къерла-
лыгъо кәләегъеджә институ-
тыйм ихимико-биологическая фы-
культет Чәхъэ. Сәнәхьатәу къы-
хихыгъәм гүфәбәнныгъә фыри-
ләу зәреджәрәм dakloy Дарие
унағъо ехъэ. Щыңынгъәм къи-
ныгъо зәфәшхъафхәр къызы-
диҳыхыщтыгъәхәми, еджәнир чи-
дзыгъәп. Ашкә ишхъаэгъусәу
Дыхъу Хысәрә ятә-янәхәмре
дәшашу иәлпәшәпгүләх.

Дыхъу Хьисэрэ Дариерэ унэгъо дахэ зэдашIэнэу, сабыи-

сэныгъэ аригъэгийтэй. Саидэ Адыгэ къэралыгъо университетын июридическэ факультет конституционнэ ыкчи административнэ правэхэмкэ ика-федрэ ипащ, шэныгъэхэмкэ кандидат, доцент. Заур унэе предприниматель. Цыифхэм льын-тэнэгъэ къафашлэу яшылэклэгьогу дахэу ахэр рэклох. Дарие ишхъэгүсэ зышлокод ужми ллакью зыхэхьагъэр щигъээзягъэп, лэпэдэлэли зышыгъэп, гүнэнччэу рыгушуагь.

1969-рэ ильэсүм институтыр кызынхым, специалист ныбжыкчам Йошлэнэр Мыецьопэ заводэу «Станконормаль» зыфиорэм щыригъэжьагь. 1971-рэ ильэсүм кышигъэжьагьэу 2002-рэ ильэсүм нэс Мыецьуапэ дэт пивэш! заводын химик-лаборантэу, инженер-химикэу ыкли технолого-лар.

борантэй щылэжьаг. Нэүжим
пенсием зэрэшь! Эзэ, профсо-
юзым итхаматэй иль эситфэ-
лоф щишлагь.

Дыхыу Дарие ильес 30-м къехъу ищтыхъурэ идахэрэ нэмык! аримыгъалоу, зыфэгъэзэгъэ юфш!энрып дэгъоу зэшүүхъизэ, ыкlyач!э къызэрихъяу, сэнэхъатэу къыхихыгъэм фэшынкъяу, гухахъо хигъуатэзэ, ыгуги ыпси хэльяу хялэлэу юфыш!агь. Июфш!эгъухэм лъытэнэгъэрэ шъхъэкафэрэ къыфашынтыгь, яупч!эгъэгъу гык!и лъэшшэу агъаш!оштыгьэ. Ежымни цыфхэр ик!эсагъэх, уасэ афишиэу щитыгь, зищыклагъэм иш!уагъэ аригъэкыгь.

Дарие Йоф дээпшэнкэ гү-
псэфыг. Исаэнэхат хэшүүкэу
фырилагъэм, ишьынкъэу сид-
фэдэрэ Йофи зэрэпильгэйм,
гукэгүү хэльзүү цыфхэм зэра-
фыштыгъэм щысэ тепхыныр-
тефэ. Йовшэным щыщынаагъэл,
зыпиль Йофыр щитхүү хэльзүү
сайдигүү ыгъэцэктэг. Специа-
лист ныбжыккэхэу Мыецьопэ
пивэш заводым къаклохэрэм
ишэнэгъэрэ йовшэным щы-
зэуигийкэгээ Iепэлэсэнэгъэм-
рэ хялалэу аритигъ, Йовша-
кэм фильтесагъэх. Аш кыихэ-
кэуи ильэссыбэрэ гуетыныгъэ-
икүу фырилэу Йоф зеришлагъэм,
пшьэдэккыж ин хэльзүү ишпшэ-
рэлхэхэр зэргийцэктагъэхэм
апае Мыецьопэ пивэш заво-
дым мэфэкэл зэхахьэу щыре-
клохэрэм ыцэ дахэктэ бэ-
рэ кыщырауягь, «Йовшэным
иветеран» цэ ляаплэр, щит-
хүү тхылхэхэр ыкки осэ ин зиэл-
шүхьеафтынхэр кыфагъэшьо-

шагъэх. Общественнэ йоғыгъохэри Дарие ышIагъэх: ильэс пчыагъэрэ Мыекъуапэ икъэлэх хыыкум инароднэ заседательг.

Дарие сыйдигъуи ишэн зыпкыт-иету, адыгагъэм, цыф зэхэти-тыккэхэм арыгъуаззэу, улкылэмэ, ренэу гушлубзыю, ынэгу зэхэхыгъеу, ыту уригъэтысахъэу щэлэфэ псэугъэ. Ыныбжье ильяс 73-м итэу тызыхэт 2016-рэ ильясым чьэптыгъум и 16-м дунаим ехыжыгъ. Гухэкыншхо тышыхъугь шу дэдэ тлъэгъущтыгъеу, льйтэнгъэшхо зыфэтшыщтыгъеу Дарие идунай зэрихъожыгъэр. Илахыл-гупсэхэм, иныбджэгъухэм ибэ тыхыгъеу, чэнэгъэшхо тшыгъеу лъашэу гукъао къыттэхъу къызэрэтхэммытжыр. Игуфэбэнэгъэрэ игу-кэгъунагъэрэ зылтымыгэсигъэ щылэп. Ащ фэдэу ильесыбэрэ унэгу кэлтигъэ цыфыр чэунэнир псынкылагъоп. Ухьюопсэнэу ар цыиф хъалэл къэбзагь, адыгэгъэшхо хэлтыгъ, гущыгээзэгъур зыщищыклагъэм къыгъотыщтыгъ. Ащ гүнэнчэе шыныкъэныгъэ, гукъэгъунагъэ-гуфэбэнэгъэшхо хэлтыгъ, цыиф чэфыгъ, зэфагъэ, сэмэркъэу дахэ ышын ылъэкыщтыгъ, хэткни ыгу зэлухыгъагь.

Зидунай зыхъожыгъэу Дыхыу
Дарие Хварунэ ыпхъур джэ-
нэтым ихъагъэхэм ащыц хъу-
нэу, къэнаагъэхэм псауныгъэ пы-
тэрэ Ѣылгэкшүрэ ялэнэу, гъэ-
шлэ къыхъэ хъунхэу тафельяо.

**Илахъыл-гупсэхэм ацэкэ
ХЬАШХЪУАНЫКЬО (КОБЛ)
Разиет.**

 ЗИГЬО ЮФЫГЪОМКІЭ ГЭНЭ ХЪУРАЕР

Ныбжыкъэ патриотизмэр гъэлъэшыгъэнэр зэдьрялоф

Адыгэ Республика́м и Льепкъ тхыльеджап! Э право-вой информацием! Э и Гупчэрэ Адыгэ шъольыр об-щественинэ организациеу, ныбжык! Э дзэ-патриоти-ческэ лыхъок! Объединениеу «Феникс» зыфи! О-рэмрэ к! Эшак! Зыфэхъугъэх Энэ хъураер щы! Агъ. Ар темэу «Патриотическая молодежь против экстремизма и терроризма» зыщэр къызз! Уиххэу щытыгъ.

Тыңхэт лъэхъанымкіе экстремизмемре терроризмемре щынагъо инхәу къералыгъо пастеүхәмки цыф лъэпкъхәмки зыкъыззералятыгъэр хәти ешә. Ахәм алъапсә бзәджәшшә куп инхәу, ИГИЛ-м фәдәхәу, мокә-мыкіе закынышызы! Етәгъе-хәм къащежъя. Хъункән-уқыын мурад ىай яләр, цыфыгъе гүкә-гъуи, хәттәгу шүлъәгъуи зәхамышшәжъяу, хъакә-къоқіе йәл нәшанәхәм атетхәу мәзеклох, ашъхъәкуц! ем зәрәзетыриғы-гъэр язеклокіе-шыкіхәм къа-ушыхъаты.

«Сыда экстремизмэрэ терроризмэрэ лъапсэу ялэр, зыкъяэтыйнр ыкли заушхуныр къызыхэкъырэр?» пломэ, бэ къепчын плъэкъыщтыр — обществэм зэфэмыдэнэгъэ зэблэү инэү хэль хуульэр, акыл-шэнэгъяар хэти къемэкілкэу зэрифэнэйкъор, унагъом, ны-тыхэм, еджаплэм зэрифэшьуашэм тетэү Ioф зэрэзэдамышлэрэр, плүнүгээ-гъэсэнэгъэ Ioфыгъор ашгийтгэгъэу кынзэрэхыгъяар, зыщихыгбэим сыйдигъоки зэрэштээзэпчырэр ыкли etланэ ар зэ-

рэ экстремизмэрэ терроризмэрэ лъяпсэ афэхъурэр. Идеология пхэнджым ишloшл лъепсэнчъэхэм терроризмэрэ экстремизмэрэ, язгы царкин.

Зичээзыу 1энэ хурааеу Лъялкы тхыльдажаплэм Ѣыклюгъэр цы- фыгъэнчъэгъэ laem — экстремизмээрэ терроризмээрэ — ныбжьыкIэхэр апешүеклонхэ альэкIэу, лыгъэ зыхагъотэжъеу пүгъэнхэм фэгъэхъыгъагь.

Зигъю йоғығъо иным АР-микъэралыгъо къулықъу зэфэшъхъафхэм — прокуратурэм, полицием, къалэу Мыекъуапэ идепутатхэм я Совет, Всероссийскэ общественнэ организациеу «Молодая гвардия «Единой России» зыфиорэм АР-мкъэ икъутамэ, министерствэ зэфэшъхъафхэм, Пшызэ къэзэкъын дзэм и Мыекъопэ отдел иата-ман игудадзэ, къалэу Мыекъуапэ иадминистрации ныбжыкъэ

Іоффхэмкіә иотдел ипащә, АР-м
и Къералыгъо Совет — Хасәм
и Ныбжыкіә парламент итхьа-
мате ықли фәшшыхъаф къулькыу-
хем спикер хөдөжы аз сү

хэм ялтыгчохэр хэлэжьагаэх.
Иэнэ хуураер кызызэүүхыгь
ыкли зэришагт Лъэпкъ тхыльт-
еджаплэм правовой информа-
циемкэ и Гупчэ ибиблиограф
шүхэлэв. Емыж Аминат

шъхъяэу Ҵмыхж Аминэт.
Іэнэ хъураем итемэ шъхъяэл
къзыэлүүшхырэ пасалхээр рес-
публикэмкіэ щысабэ къахызэ
къашыгъэх АР-м щынэгъончья-
гъэмкіэ, экстремизмэм ыки тер-
роризмэм алэшүекігъөнүмкіэ
ыки хабзэм тетэү тофхэр зэ-
хэшгэгъэнхэ-рөгъяклоңыгъэн-
хэмкіэ прокурорым илэпүиэ-
гьу шъхъяэу Бэрэтэрэ Аслын,
АР-м хэгъэгү клоң тофхэмкіэ
иполицие епхыгъэ Гулчэү эксп-

хэми. Къэгүштыгээ пстэуми Адыгэ Республикаэм бзэджэштэгээ Iаехэр зыптылъ экстремизмэм зыкыышими. Этыннымкээ Ioфхэр джыри нахь щигъэлъэшгъэнхэ зэрэфаер, ныбжьы-кляхэр гъогу пхэндж темыхъанхэм пае еджэпээ зэфэшьхъафхэм, клялэцыкыу ыгыныгэхэм, унэгъю клоцым къащежьяу, къералыгьо лэжъаптэхэмкээ клякы-жъяу Ioфышишко зешүахын зэрэ-фаер клацатхынъ.

Джащ фәдэу, терроризмәм зымышъомбгүйн сакынын-гъешо зерифэнкүағзәри къалияг, цыфкіоп!—уцуп!—эхәр — автостанциехәм, вокзалхәм, Ы-зәп!— учреждениехәм, Йофшап!—эхәм ыкыл кіләләцүкүхәр, ныбжык!—эхәр зыдәшкы!—эхә чып!—эхәр — сыйдигъоки янәптельгү итхәу, лъәбеку пхэндж амышыным анаә тырагъэтын зе-рағасар күнхәл ашиг!

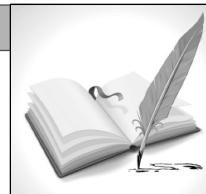
Іэнэ хуураем республикэм иеджептэ зэфэшьхяафхэм ачлэс ныбжыкілэхэр хэлэжьагъэх. Ахэм дунзееуплыкі э тэрэз агъотынам ны-тихэри егъэджа-клохэри алэ зэкілэдзагъэу дэлэжьэнхэр игъо щальэгъүгь ыкіи а зэкіэми уалтыпльэнэир зэрищыклагъэр къауагъ. «Чыр цыннээз къауфэ», клаалэхэр, ныбжыкілэхэр альэгъурэр ящисэу къэтэджых, джащ къыхэкіеу, афэсакыгъэу, гъогу зафэ афыхэхыгъэнэир ыкіи акыл занкіэ щылэнныгъэмкі э ягъэшыгъэнэир, лыгъэц-цыфыгъэ ялэу пүльэнхэр Іэнэ хуураем хэлэжьагъэ пстэуми, зэкіэ республикэм щылсанхэрэми зэдьрэлэофэу альятагъ. Зигъо тофыгъо инымкіэ зэфхыхысыжхэр ашыгъэх

МАМЫРЫКЪО Нуриет

МАМЫРЫКЬО Нуриет.
Сурэтхэр юфтьабзэм щы-
тырахыгъэх.

ТИЛЬЭПКЬ ИТАРИХЪ НЭКИУБГЬОХЭР

Лыхъужъэм ыкчи усаклохэм ячыпаль, ягупч

Шэуджэн Мос

Лыхъужъ-рево-
люционерэу Шэу-
джэн Мос.

Адыгэ Республикааны Шэуджэн районнын ехьылдагьэу таубытагьэ хэлльэу джары къэплон пъэвкыщтыр. Районнын зэлъашэрэ лыхъужъ-революционерэу **Шэуджэн Мос** мамырныгъэр, шъхъафитыныгъэр, щылакшур цыиф жъугъэ къызэркъохэм ягъэгто-тигъэним ибэнэко лъэшыгъ. Хэбзакъем икъэшэ-къуагъ, зэфемыдэнэгъе-

дзэктолыбэр, тильэпкь Лыхъужъхэу Ацумыжъ Айдэмэр, Бжыхъакъо Къымчэрий, Къош Алый, Нэхэе Даутэ, Тхагъушъэ Исмахыилэ, Шуцэ Абу-бэчыр ац!эхэр ныбжырэу лъэпкь ыкчи хэгъэгу шэжъым къыххена-гъэх.

Ары. Уиблакъигъэ зыфэдэр пшэнным, цыиф лыхъужъныгъэм итхыдэ ушыгъозэним мэхъанэшхо я. А зэкэми уалкэе уягъапльэ, пшхъэкэе уз-фагъесакъыжы ыкчи

шымылэж уж хэгъэгум итхаклохэмкэ — литераторхэмкэ аперэу — Советске Союзым и Лыхъужъыцээр къыфагъэшьошагъ, Лыхъужъымыцэ зыщеджэгэе Мамхыгъэ гурыт еджаплэм, Адыгэ педучилищым, зыщыпсэугъэ къоджэ урамым афаусыгъ. Андырхъое Хъусенэ ыцэкэе республикэ журналистыкни ныбжыкэе ахъщэ шухъафтынхэр агъэнэ-фагъэх.

Лыхъужъым имузей Андырхъое Хъусенэ фэгъэхъыгъэ сурэт-диорамэ чэтыр.

уигуллытэ-гупшигэ агъечаны.

Шэкюгъу мазэм и 8-м, 1941-рэ ильэсүм Андырхъое Хъусен Украинааны щифэхъигъ. Гээтхапэм и 28-м, 1942-рэ ильэсүм гээзтэу «Правдэм» къытхыщтыгъ: «Никогда не сотрется память о подвиге доблестного сына советского народа младшего политрука Хусена Андрухаева, геройски погибшего в неравном бою с немецкими захватчиками».

Къызхэкыгъэ адигэ лъэлкъыми Лыхъужъыр, усакло етъашэм ыту ильшт, щигъешшошт.

Андырхъое Хъусен зы-

Хъусенэ илэгъэ, ицыифгээ-шылкъагъэ агъэлъаплэу усакло-дзэктолым титхаклохэм, усаклохэм усэхэр, поэмхэр, рассказхэр, документаль-нэ повестхэр фатхагъэх, фильмхэр зэхажаацаагъэх. Зыщымылэж уж иусэх тыльэу «Оред къес-иошт» («Я буду петь») (1971) ыкчи 1976-рэ ильэсүм адигабзэкэе ыкчи урысыбзэкэ «Сыпсауу-сышылтыт» («Считайте меня живым»), нэмэки тхыльхэу Усакло-Лыхъужъым ишылэнгъэ, итвортхэвч къэзыгъуатэхэрээр къидэкыгъэх, имузей сидигъуу цыифкъуал.

Кубэ Щэбан

Хъакурынхъаблэ къызыхуугъ, щыпсэугъ (инасып мызэнкэ дэдагъэми), усакло-орэдьиу, адигабзэм илэжын-ухуумэнкэ опсауфе юфышо зылэжыгъэу, лъэпкь фольклорыр къызэтгээнгъэним зиаххин хэль **Кубэ Щэбан**. Зэошхо жъалымым ашигъогупе къызэпигъяа, 1943-рэ ильэсүм зэкэ-

Андырхъое Хъусен
ибюстэу музей
пашхъэм щытыр.

Къуаджэу Хъакурынхъаблэ игупчэ къуаджэм икъэлэпупуу, Советске Союзым и Лыхъужъеу, усаклоу **Андырхъое Хъусен** исаугьэт зэхэт (апэрэмкэ, 1967-рэ ильэсүм лыхъужъым ибю — гупчэ скверы, етлан 1982-рэ ильэсүм — Андырхъое Хъусен имемориальнэ музей ыкчи ашыпашхъе исаугьэти щытэу) щагъэпсыгъ ыкчи къызыхзэуахыгъ.

1941-рэ ильэсүм Хэгъэгү зэошхоу къежьа-

Усаклоу
Кубэ Щэбан.

къожьрэ пыидзэхэм ахэтэу хэгъэгү къызэринэ-кыгъагъ. Ильэс фыртынхэр къызэгоуагъэхэм ар аащыг. Хэгъэгү зэфэшьхъафхэм — Тыркуем, Францием, Германием, аужыре ильэс 15-м — САШ-м икъалэу Патерсон, икъижыгъэ адыгэхэр зыщыпсэурэм дэсигъ. Тыдэ зыщэи, иусэн-тхэн, иорэд къэон, ильэпкь гупшигэе зафэкэе фэлэжъэныр зыкчи зэпигъэ-угъэп. Щэбанэ зыщымылэж уж ыпхьюу Сайдэрэ шэнгээлэж-литературовед инэу Щэшэ Казбекрэ Адыгэим ипащэхэм яшэ хэлъэу Америкэм къохи, итвортхэвч къырагъэгъотыгъыгъ. Клуб Щэбан зэрэусэкъохуагъэр, шэнгээлэж-литераторыгъэр ыкчи фольклорист-драматургыгъэр итхыгъэхэм къаушыхьаты.

Хъаткъо Ахъмэд

Лъэпкь поэзием
ильэпсэгъэуу
Хъаткъо
Ахъмэд.

клом икъуаджэу Хъаткъо-хъужъыкъуа дэт гурит еджаплэм (ар сидигъоки районым итхэм анах дэгъухэм ахалытэ), Хъаткъо Ахъмэд ыцэ фаусыгъ. Адыгэ литературум изэтэгъэуонгъэ-псын анах чанэу, шэнгээ-гээсэнгээгээ къочэе ин хэзэльхъэгээ цыфышу Хъаткъо Ахъмэд. Шынкъэм хотэу щылагъ, произведение лъагхэу джыре лъэхъанми ушьий инхэр зыхэгощагъэу ыкчи зыхэпхыхэрэр илэх, ыгуклэ къабзэу ильэпкь, ихэгъэгү зэрильэкэе афэусагъ.

Джыре уахътэм Хъаткъо Ахъмэд ильэжү дахэ зэральэклэу рэкло икъоджэгъу усаклоу, тхаклоу, драматургэу Хъурмэ Хъусен, лъэпкь этнографиер, лъэпкь культурэм итвортхэвчээу **Хъаткъо Ахъмэд**. Мынгэ, 2016-рэ ильэсүм, чьэпигуу мазэм тхакло къызыхуугъэр ильэс 115-рэ хуугъэ. Уса-

Шэнгээлэж-къидэкыгъ

Наукэ зэфэшьхъафхэмкэ шэнгээгэ инхэр зэрялхэр къэзыгъэшьыр-къэжыгъэ гъэсагъэхэу къуаджэу Хъакурынхъаблэ нэбгыре 60 — 70-м лыяклахъэу ыкчи зэкэе районыр пштэмэ, мы шэнгээлэжхэм япчагъэ бэкэе нахь бэжъэу зэлъашэрэ цыфхэр къарыгыгъэх.

Хъакурынхъаблэхэм къуаджэм ицыиф цэрилохэр агъэлъаплэх, ахэм ац!экэе урамхэм яджэх, шур зылэжыгъэ бзэшэ-нэгъэлэж инэу **Іэшхъэмэфэ Даутэ**, шэнгээлэж-археологэу **Аулъэ Пыщимафэ**, тарихъ шэнгээлэж-къыашуу **Аулъэ Малыч**, шэнгээлэж-этнографэу **Мэрэтикъо Мыхъутар**, бзэшэнгээлэж-хэзхэу **Мэрэтикъо Къасим**, Гыыш Нуухъэ, зэлъашэрэ суретшэу **Мэрэтикъо Долэт**, лъэпкь ишынгээгээ ихуумэхъафхэм къызыхуугъэрэй **Кобл Любэ**, аэрэ къэлэгъэджаагъэу, еджаплэм ильэсүбэрэ идиректорыгъэу **Мамыш Нуурбый**, къуаджэм ыкчи районым илэж-къохээлэж-къидэкыгъэй **Со-**

циалистическэ юфшакъем и Лыхъужъхэу **Мэрэтикъо Аслын**, **Сихъу Аслын**, чэмьш пэртыгъэу **Жарэкъо Ниосэ**, хэхум зыцэ щытугъэ чэтхъун юфым щыгэртэу **Цуамыкъо Аслынчэрие** лъэшэу шуклэ агу къинаажэх ыкчи ац!э бэрэ palo. Районым къикыгъэ цыфышу хэмээн щынгээ-акылыгъэ инэу акъольыр зы тхыгъэ тхъялпэм игъэфэгъуай, сида пломэ ахэр мин пчагъэ мэхъух.

Непэ Шэуджэн районым къикыгъэхэу, щапуугъэхэм аащыгъэмэ Адыгэим ишылэхээ-псэукэ хахьо фашэу, юфшэгъэ лъэбэху дахэхэр адзигъэх, ялэх. Арышь, республикэр зэрлигушхорэ цыфыбэ Шэуджэн районым и. Джаш фэдэу нэмэки районхэм арысих, ядах арагъялоу юфашэ, пстэуми ягутыныгъэ-зэдэлжээрийшэнгъэ Адыгэири ыпаклэ лъагъэкъуатэ, мамырныгъэр, рэхъятаатыгъэр къыщаухъумэ.

МАМЫРИКЪО Нуриет.

«Зыхахъэрэм щыщ мэхъу, Тхъэр етагь» тянэ ылоу тывзцыкъум бэрэ зэхэсхыщтыгъ. Аш къикъыр эр сымышапэрэми, зыфиорэр зэрэцьыф дэгъур кызыгурьоцтыгъ. А гүшүйэхэр мы мафэхэм бэрэ сыгу къэкъыжыгъэх Владимир Шахановын ишыэнныгъэ гьогу, идунэететыкъэ нэйусэ си-зыфэхъум.

СЫКЪЫЩЫМЫХЪУГЪЭМИ...»

Ильэс 90-кээ узэкілэбэжъын мэ, ар Ермэлхъаблэ къыщыхъу, ильэс 15 ыныбжъэу Хэгъэту зэошхор къежьи, ятэ зэуаплээм защэм, ежь Ермэлхъаблэ дэт мебельши фабрикэм ыоф щишлэнэ үхъагь. Ау 1942-рэ ильэснүн унагъор Кощхъаблэ къэкъожьы. Иныбжъыкъэгъур аш щыкъуягь, лыпкын щицууагь, ильэс 28-рэ аш щыпсугу, унагъо щишлагь. Къызыхъэхъэгъэ адигэ лъэпкын, къудажэм ашыщ зишигъыгь ыгу риҳыхыгъэ адигэ хабзэхэр ыштагъэх. Цыфхеми ежь Шаханэр (ары ылъекъуацэ адигэмэ къызэралорэр) агуки аштагь, шхъэкафа къыфашыгъ. Кощхъаблэ къыщымыхъу гъэми, ар ихэгъэту цыкълоу, икъуаджэу ельтигэ.

Джырэблагьэ Владимир Шахановын ыныбжъ ильэс 90-рэ хуугъэ. Иакъын щыкъагь фэхъу гъэгъэ, ишыэнныгъэ гьогу зэрихъыгъэ гъэсэнныгъэм фэгъэхъыгъэу сыхатыбэрэ къылотэн ылъекъыт, адигэ ныбджэгъубэ ил, ахэм афешынкъеу къехь.

Еджеплэ ужым аш Мыекъупэ дэт къэлэгъэдже институтыр къеухы. Ау ар имыкъоу, Краснодар дэт педагогическэ институтын чахъэшь, щеджэ. 1951-рэ ильэснүн Кощхъаблэ гурит еджаплээм тарихъымкэ икъэлэгъаджэу ыкъи завучуу ыофшленэр щыргэгъажьэ. Аш ригъэджахъэхэм непи якъэлэгъаджэ ашыгъупшэрэп. Тарихъым инэклубгъохэр үлпкъэу анэгу къызэрэклигъэу цоштыгъэхэр, къэлэтийн зэрэфэлээзагъэр, ар бэмэ щысэ зерафэхъу гъэхэр къало.

Ригъэджахъэхэм ашыщ непи республикэм щызэлъашэрэ тарихълэжьэу Мэкъул Джэбрэилэ. Аш къызэралорэмкэ, тарихъир къызэрэхихыгъэр «зилажъэр» икъэлэгъаджэу Владимир Дмитрий ыкъох ары. Я 5-рэ классым къыщегъэхъягъэу предметхэу «История древнего мира», «История средних веков» зыфиорэр предметхэр аригъэхъытгъэх. Урокын къэлэгъаджэм къафиуатэрэм къэлэджахъохэр зэллиштэштыгъэх, хуугъэ-шлагъэхэм ежхэри ахэтхэу къашлошытгъэ. Аш фэдэ ылъесэнныгъэу Тхъэм Шахановын къыхильхъагъэр етланэ ынэтээ зэфэшхъафхэм бэрэ ашигъэфедэу хуугъэ, анахъэу обществэвэу «Шэнныгъ» зыфиорэр лекторэу ыоф щишэлэхъум. Лекционхэр гъэшлэгъонэу зэрэзэхихъэштгэхъэр, сид фэдэ упчэ къыратыгъеми, пшюшь ыгъэхъоу, акулы хэлъэу джэуап къызэритыгъэхэр агу къэкъыжьы ильэснүн хуугъэу зышлэрэ цыфхем.

Кощхъаблэ еджаплээм къыфэджахъэхын. Урок пэчье лъэгэлэшхом нэсэу къэлэгъаджэм гъэшлэгъонэу зэхиштгъэ. Интеллигент шыпкъеу Шахановыр ныбжыкъэхэмкэ

щысэтехыплагь. Ренэу къабзэу, дахэу фэпэгъэ къэлэгъаджэу фэлээзу урсыбээр зыгъэфедээм фэдэ хуунхэу къоджэ клаалэхэр фэягъэх.

Непэ тарихъир пчагъэрэ клатхыкъыжьыгъ, а предметынкэ ученик пчагъэр щы. Тарихъир къэлэгъаджэм зэрильэгъоу, къызэрэгуройоу къэлэджахъохэм аригъэшлэн ыльэштигъ. Шахановын ильхъан зэоуж къэлэгъаджэхэм къэлэджахъохэм зыми ыгу джэндэж къихъэштгъэп заор нэмыц фашистхэм къызэрэрагъэжъэмкэ, советске народын Теклоныгъэр къызэрэдихъэшмкэ. Къэлэгъаджэм ишошхъуныгъэ ныбжыкъэхэмкэ мэхъанэшхо илагь, ар щысэшхо щытгъэ. Джы щыенныгъэ уасэ зыщыфашыхъэрэз зэблэхъу гъэхъу хуугъэхэшь, ныбжыкъэхэм зындахъэштгъир, шыпкъир зыдэштигъир амышлэн бэрэ къыхъекь.

Лэшлэгъу имыкъупэу къэзывгъэшлэгъэ Владимир, ыпшэекъэ къызэрэштгъуагъэу, ишлэжь зэшыкъуагъэп, обществэвэ, дунаим теххуухъэрэ хуугъэ-шлагъэхэм уасэ къафишын ельэкь.

— Непэ дунэе политикэр къызэрэхыкъоу щытэп. Я 60 — 70-рэ ильэхэм «зэо ѿшлээ» щылгэхэм нахь щынэгъошко хэлъэу джыри къыгъэзэжъыгъ, — къелуатэ Владимир. — Ау ящэнэрэ дунэе заор къэхуу-штэп. Ильэс 50-кээ узэкілэбэжъимэ, тихъэгъэу зыфеджэгъэм джы непэ тетыжьэп. Непэ Урсын къохъохэр ил, ар дунаим тет хэгъэту пстэуми

ашээ. Дунэе заорхэр Америкэм итгүнапкъэхэм егъашэм анысигъэх, а хэгъэгүм заор щылагъэп. Ау джы непэ аш тэтэу хуужьштэп, джырэ дунэе заор сүдэр хэгъэгүм нэсэшт, итгүнапкъэхэр зэпичинхэшь, бгээтэрэзыхын умылэштигъщт шъобжышхо риҳыт.

Шахановын ныбжыкъэ дэдэу хэбзэ ыофшленыр ригъэжъагь. Апэ аш псауныгъэм икъэзхуумэнкэ Кощхъаблэ район отдельным искретарэу, ашдаклоу комсомольске организацием ишащуу ильэс заулээрэ ыоф ѿшлагь. 1955-рэ ильэснүм гъэсэнгъэмкэ район отдельным ишащуу агъенафэ, етланэ КПСС-м ирайком пропагандэмрээ агитациемрэкэ иотдел ишащэ мэхъу, аш ыуж

Кощхъаблэ райсоветын итхаматэу ыоф ешээ.

Сүдэр ынэтээ зөгъэцаки Шахановын цыфхэм шхъэкъафэ афырилагь, ыгу зэлүхынгъэу апэгъокыгъ, ыльэкынштимкэ ишлэгъэ аригъэкыгъ. Сыд ыофшлен фагъэзагъэм, ыгу хильхъээ ар ыгъэцэкъаф, ыофшленкохуагь, щысэтехыпэ щытгъэ. Анахъэу бэрэ ыоф зышишлагъэр народнэ гъэсэнгъэр ары. Сүдэр ыофыгъу аш хэкъиплэ шыфигъотыгъ, цыфуу къыфэкъуагъэм ычылгээ юригъэуцон юльэкынштагь.

Иныбжыкъэхэм къыщегъэхъягъэу общественэ ыофшленыр эхэгъэштгъэ щытгъэ, анахъэу зыкъынштагъэлэгъуагъэр республикэм щызэхашэгъэ организациеу «Лига мира» зыфилорэр ары. Аш исовет ильэснүүбэрэ хэтэгъэ. Адигеим щыпсэурэ лъэпкъхэр зэкунхэмкэ, мамырныгъэ, ныбджэгъуныгъэ азыфагу илъынмкэ ыофшо ѿшлагь. Етланэ Мыекъупэ къэралыгъо технологическэ университетын народнэ дипломатии икафедрэу къыщызэуахыгъэм ыофшлен ильэснүүбэрэ хэлэжьагь.

Аухыре ильэхэм АР-м гъэсэнгъэмрэ шлэнгъэмрэкэ иминистрэ иупчэлжэгъэу зыщынштагъэм гъэсэнгъэм ыльэнхъокэ Адигеим хэхъонгъэшхохэр ѿшлагьэх. А уахътэм адигабзэм къэралыгъо статус илэ хуугъэ, бзэм фэгъэхъыгъэ хэбзэгъэуцугъэ аштагь, Мыекъупэ къэралыгъо технологическэ университетын къызэлиуахыгъ, Адигэ къэлэгъэдже институтыр классическэ университет хуугъэ.

А лъэхъаным Урсын къыхильхъагъэрэ зэрэзэхихъэштгэхъэр, сид фэдэ упчэ къыратыгъеми, пшюшь ыгъэхъоу, акулы хэлъэу джэуап къызэритыгъэхэр агу къэкъыжьы ильэснүн хуугъэу зышлэрэ цыфхем.

шлаплэ щымылэу хэт пае ежувьгъаджэхэрэ?» аолти, ушхъагыу ашыштагь. Ау къэлэцыкъухэм а еджаплэхэр унаагъу, еджапли афэхъу гъагъэх. Ныты зимишлэхэр, зиунагъокэ чыплэ кын итхэр ахэм ашеджэштгъэх. А еджаплэхэм яшуагъэклэ ныбжыкъэ пчагъэр урамын къытырашыгъ, мыхъо-мышлагъэхэм ашыухуумагъэхэхъу. А зэлстэуми Дмитрий Шахановын илахь ахэль.

Ильэс 20 — 30 фэдизкэ узэкілэбэжъымэ, Мыекъупэ гурит еджаплэу N 22-р анахь дэгъюу алтынштагь, джыри ары. А лъэхъаным аш къишибинскэр ипэшагь. Къэлэдэхэм зэкэм якъалэхэр а еджаплэм агъэконхуу фэягъэх, ау еджаплэм чысыр чыфэштгъэп, ар зытгээпсихъэгъэ еджэктэпли пчагъэм нахь бэлкэ нахьыбэ клоштагь. Аш къишибинскэр ипэшагъу бэрэ еджаплэу N 2-р ашынэу рахъухъэгъагь. Ар заухым, Шахановыр пашэ фашыгъ. Еджэлаклэм къэлэджахъохэр къепшлэнхэм пае идэгъэлэхэрэдже еджаплэу N 22-м нахь мыдэеу ыоф ѿшлэн фэягъэ. Къэлэгъэдже дэгъухэр къещэлэгъэнхэм, колектив лъэш эзхишэнхэм Шахановын къохъохэр хильхъагь, гъэжээнилэхъэнхэм, ыофшленкохуагь, ѿшлагъу аш хэкъиплэ шыфигъотыгъ, цыфуу къыфэкъуагъэм ычылгээ юригъэуцон юльэкынштагь.

— Тыдэ ыоф зыщши Владимир Дмитриевичийм общественэ ыофшленыр эхэгъэштгъэ щытгъэ, анахъэу бэрэ ыоф зышишлагъэр народнэ гъэсэнгъэр ары. Сүдэр ыофыгъу аш хэкъиплэ шыфигъотыгъ, цыфуу къыфэкъуагъэм ычылгээ юригъэуцон юльэкынштагь.

Адигеим зы унагъом щыщуу нэбгыритумэ «Адигеим и Щытхъузэх» зыфилорэр медаль къыщыфагъэшшохуагъэр Шахановхэм анэмьыкэ ушыу-къэн ыоф шлэрэп. Ежь Владимир Шахановыи ыпхьюу Ангелини аш фэдэу Адигеим иашпшэрэ наградэхэр ялх. Ангелинэ ятэ фэдэу гъэсэнгъэм ислистемэ ильэснүүбэрэ хуугъэу ыоф ѿшлагъ, Адигэ къэралыгъо университетын наукэмкэ ипректор. Научнэ школэ университетын илэ зэрэхъуагъэр аш ѿшлагъ, епхыгъэу бэмэ алтыгъ.

Владимир ишхъэгъусэху Софья Михайловнами гъэсэнгъэм ильэснүүбэрэ ыоф ѿшлагъ. Зэшхъэгъусэхэр ильэс 67-рэ хуугъэу зэгүрьоххуу, зэдэлжуххуу зэдэлжээх. Пшээштитлэ зэдагъотыгъ, зэдаплуу.

Адигеим ильэснүүбэрэ халэлэу фэлжээгъэ Владимири Шахановыи псауныгъэ пытгэ илэу джыри бэрэ псеунэу фэтэо.

СИХЪУ Гошнаагъу.

Кандидатын хэдзынхэмкээ фонд ахьщэу къихъагъэмрэ ар зэригъэфедагъэмрэ яхылэгъэ кэух финанс отчетыр

РЕЗНИК Владислав Матус ыкъор

Яблэнэрэ зэлугъэклэгъумкэ Урысые Федерациим и Федеральнэ Зэлукээ
и Къэралыгъо Думэ идепутатхэм яхэдзын

Адыгэ Республикар (Адыгеир)

Сомэ

Финанс отчетым исатыр		Сатырэм ишифр	Ахьщэр зыфэдизир	Къэзыгъэ- наф
1		2	3	4
1	Хэдзынхэмкээ фондым пстэумкли мылькоу къихъагъэр	10	8695000,00	
1.1	Хэдзынхэмкээ фондым изэхэцэн пае зэрагъэнэфэгъэ шыклем тетэу ахьщэу къаэклэхъагъэр	20	8695000,00	
1.1.1	Политикэ партием /политикэ партием ирэгион къутамэ/ кандидатын иунэе мыльку	30	8695000,00	
1.1.2	Къэзыгъэлэгъогъэ политикэ партием кандидатын ахьщэу къыфыхигъэкыгъэр	40	0,00	
1.1.3	Цыфхэм ятынхэр	50	0,00	
1.1.4	Юридическэ лицэхэм ятынхэр	60	0,00	
1.2	2014-рэ ильэсэм мэзаем и 22-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 20-р зытетым ия 71-рэ статья ия 2-рэ, ия 4-рэ, ия 8-рэ Iаххэм, 2002-рэ ильэсэм мэкьюгъум и 12-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 67-р зытетым ия 58-рэ статья ия 6-рэ пункт адиштэу хэдзынхэмкээ фондым мылькоу къихъагъэр	70	0,00	
1.2.1	Политикэ партием /политикэ партием ирэгион къутамэ/ кандидатын иунэе мыльку /къэзыгъэлэгъогъэ политикэ партием кандидатын ахьщэу къыфыхигъэкыгъэр	80	0,00	
1.2.2	Цыфхэм ямыльку	90	0,00	
1.2.3	Юридическэ лицэм имыльку	100	0,00	
2	Хэдзынхэмкээ фондым щыщэу пстэумкли ахьщэу къафырагъэгъэзэжыгъэр	110	0,00	
2.1	Федеральнэ бюджетым мылькоу агъэклэхъагъэр	120	0,00	
2.2	Шапхъэу щылэхэр аукъозэ къаулыгъэ ахьщэу зэрагъэгъэзэжыгъэр	130	0,00	
2.2.1	Ахьщэ зытын фимытхэм е ахьщэр зэрэтигъэр къэзыушыхъатырэ тхылъым ишыклем гъэ къэбархэр изымытхагъэхэм мылькоу къафызэклэхъэжыгъэр	140	0,00	
2.2.2	Юридическэ лицэхэу ахьщэ зытын фимытхэм е ахьщэр зэрэтигъэр къэзыушыхъатырэ тхылъым ишыклем гъэ къэбархэр изымытхагъэхэм мылькоу къафызэклэхъэжыгъэр	150	0,00	
2.2.3	Шэпхъэ анахь лъагэм шъхъадэклэу къаэклэхъэгъэ мылькоу афызэклэхъэжыгъэр	160	0,00	
2.3	Зэрагъэнэфэгъэ шыклем тетэу къаэклэхъэгъэ ахьщэу зэрагъэгъэзэжыгъэр	170	0,00	
3	Пстэумкли ахьщэу агъэфедагъэр	180	8403339,20	
3.1	Хэдзаклохэм ялэпэклиадзэхэм яугъоин пэуагъэхъагъэр	190	773240,00	
3.1.1	Хэдзаклохэм ялэпэклиадзэхэм яугъоин къыхагъэлэжьагъэхэм аратыгъэ ахьщэр	200	208600,00	
3.2	Телерадиокъэтынхэр зэхээзыщэрэ организациехэр къызфагъэфедэхээ, хэдзынхэм япэшорыгъэшь агитации пэуагъэхъагъэр	210	543744,00	
3.3	Чэзыу-чэзыу къыдагъэкырэ тедзэгъухэм яредакциехэр къызфагъэфедэхээ, хэдзынхэм япэшорыгъэшь агитации пэуагъэхъагъэр	220	95470,00	
3.4	Хаутырэ ыкы нэмыхэ агитационнэ материалхэм якыдэгъэкынрэ ялэклэгъэхъанрэ атырагъэклодагъэр	230	6044879,20	
3.5	Цыфхэр жуугъэу зыхэлэжьэрэ Iофхабзэхэм язэхэцэн пэуагъэхъагъэр	240	0,00	
3.6	Информационнэ, консультационнэ нэшанэ зиэ Iофшэнхэм (фэло-фашизэм) атырагъэклодагъэр	250	384360,00	
3.7	Зээгъыныгъэхэм атетэу юридическэ лицэхэм е Урысые Федерациим и грахданхэм нэмыхэ Iофшэнхэм (фэло-фашизэм) афагъэклэхъэхэм азэуагъэхъагъэр	260	236900,00	
3.8	Хэдзынхэм яхыгъэу нэмыхэ хъарджэу ашыгъэхэр	270	324746,00	
4	Хэдзынхэмкээ фондым рагъэхъэгъэ мылькум тельтигъэу амыгъэфедэгъэ ахьщэу аш къинэжыгъэр зэрагощыгъэр	280	291660,80	
5	Отчетыр затыгъэ мафэм ехүулэу фондым мылькоу къинэгъагъэр (банкын къаритырэ справкэмкээ ар къагъэшынкъэжы)	290	0,00	

ИСКУССТВЭР — ТИБАИНЫГЬ

Адыгэ Республикаем и
Къэралыгъо
академическэ къэшъокю
ансамблэу «Налмэсым»
ихудожественнэ пащэу,
Адыгейим, Пшызэ
язаслуженнэ артистэу
Хъоджэе Аслъан
гущыІэгъу тызыфэхъум,
зэфэхъысыжъэу
ыштыгъэхэм, ямурадхэм
тащигъэгъозагь.

«НАЛМЭСЫР»

ЛЪЭПКЪХЭМ КЪАФЭШЬО

— «Налмэсым» иубилей, Адыгэ Республикаэр ильэс 25-рэ зэрэхъугъэм тизэхахъэхэр афэгъэхыгъэх, — къелуатэ Хъоджэе Аслъан. — Тильэпкъ искусствэ зэрэбаир, адыгэхэм яфольклор, шэн-хабзэхэр зэпхыгъэхэу цыфхэм къядгъэлтэгъуштых.

— Пчыхъэзэхахъэхэр гъэшігъон зэрэхъуштхэр тэшіэ. «Налмэсым» ильэс зэфэшхъафхэм хэтыгъэхэм сыда къашулощтыр?

— Непэ щитхью тфалорэр къэзымылэжкыгъэхэр бэ мэхүүх, 1936-рэ ильэсем къыщегъэжъэй «Налмэсым» къыклюгъэ гьогур шуклэ тигу иль. Тинахьыж лъаплэхэр щысашу тфэхүх, концертхэм къядгъэблэгъагъэх.

— Йофшынэр лыыбгъэкютэнэм фэш кадрэхэм ялытыгъэр къыхдгъэшты тшоигъу.

— Тэр-тэрэу дгэхъазырыгъэ кадрэхэр арых «Налмэсым» къыщшъохэр, оркестрэм хэтхэр. Адыгэ Республикаэм искуствхэмкэ иколледжэу У. Тхъабысымэм ыцэ зыхырэм щеджэр ныбжыккэхэм, ансамблэу «Мыекъуапэ инэфильхээм» зашызыгъасэхэрэм «Налмэсыр» яжэ. Колледжым ипащэу Хэппэе Замирэ, Правительствэм тафэрэз. Тищыккэгъэ кадрэхэр Адыгейим щитгъетоих.

— Къэшъуакю хъуштхэр езыгъаджэхэрэр къитэплюагъэгоп.

— Ахэр искуствэм ицыфхы. «Налмэсым» ильэсийбэрэ хэтыгъэхэр тиэплигъушу.

Бгъасэрэр Къыотэжьы

— Адыгэ шуашэр щигъэу пчэгум къышышъорэм исэнхъаткэ къигъэльэгъон ылъэкыищтым тигъетгъушыиэба.

— Лъэпкъ шуашэр къешэкыгъэу, пчэгум дахэу къиханым ыпэккэ артистым лъэпкъ шэн-хабзэхэр зэргъашэх, тарихым къыпкъырыкызэ щыгъенгъэу

тызыхэтым гуклэ къекуалэ. Арышъ, шуашэр зыщыолэ къодыекэ искуствэм изехъакю, артист ухууштэу слытэрэп. «Налмэсыр» унальюм фэтэгъадэ. Сабыим фэдэу къэшъуаком улыпльэн, бгъэсэн фае. Шу фапши уигъогу къытепщагъэр щыгъенгъэм къыщыотэжкыщ.

— Шуикъашъохэр цыфхэм къагурыохэу ольйтэба?

— Упчэр къелэццыкхэм, нахь ныбжыккэхэм афэгъэхыгъэу къысщху. Къашомкэ къэплюатэрэр зальэгъукэ, гупшице хэхыгъэхэр ашых. Пос зыптыт къашом щыгъенгъэм ухищэйт, ошогу къартом зыфэшэйзэ чыжъэу уигъеплэшт. Тыгъэм инэбэхъэу къэшэтихэрэм лъэпкъ шэн-хабзэхэр ахэллэгъоху къызыгъбгъэхъузэ уигушхъэ куачлэ зебгъэлтэшт.

— Къэшъо пчыагъэу «Налмэсым» къышырэр къэлтигъэштэш. Репертуарым зэхъокынгъэ фэшүушыща?

— Зы чыплэ титыштэп, титыхъошт, нахьшур къыхэтхыщ. Упчэм иджэуап гъэзетеджэхэм тэрэзэу къагурыо сшоигъу. 1990-рэ ильэсем «Налмэсым» репертуарэу илагъэм къифэдгээжэйин, аш диштэу концерт шхъяф зэхэтшэн тимурад. Непэрэ уахтэр къэзигъэлтэгъэрэ къашхэмэрэ ансамблэм итарихэр яхылгээ концертхэр зэфэшхъафху щитгъетоих.

Уахтэм дештэ

— 2017-рэ ильэсем кээжъугъэуцугъэ къашхэмэрэ къэжъугъэлтэгъоштхэр зэкысэплюагъагь.

— Ар тигухэль шхъялэм ашыщ. Циркым иартистхэр ти-концертхэм ахэдгъэлажъэхэу къыхэккэгъ. Лъэхъаным дедгъаштээ кээжъугъэлтэгъоштхэр. Тифольклор къыхэтхыщтым гүунэ илэп.

— Аслъан, шэныгъэ лъапсэ къашъо пэпчъ

зэрэфэшьушырэр сэштэ. Упчэжъэгъухэр щуилэхэ?

— Шэныгъэлэжъэу Пащэ Мадинэ ишүүшлэгэ тэгэгушхо. Къашохэр дгээзүүнхэм фэш лъэпкъ гупшице зэрэшыгырытшыттым тызэдегуши. Искуствэм ицыфхэр тиньбдэгъушу. Къашохэр къызыгъэтхыщхэр тиэх.

— Тигъэзетеджэхэм

ащыщхэр телефонкэ къытфитеох, редакцием къекуагъэхэри къахэккэгъэх. «Адыгэ уджхэр» зэкэми къагурыоэр, шуашхэр зэрээфэмыдэхэм егъэгумэккын.

— Нурбый, ари упчэр дэгъу. Адыгэхэм нахьшур къашхэмэрэ къашхэмэрэ къашхэмэрэ зыхъуки, шуашхэр ашыгъыр зэфэдагъэп. Купишэу гошигъэхэу къэтэшы, кээхүм я 4-рэ къашху къэтэшырэм шуашхэр ашыгъыр зэфэдэу тэгъэпсэ. Къашхэр агу рихырэба?

— Ашоогъэшігъон. Артистхэр нэгушхэмэрэ пчэгум щэуджых, лъэпкъ искуствэр агъэдахэ.

— Удххэм ямызакью, нэмых къашхэмэрэ дгээуцүүтых.

Пчыхъэзэхахъэхэр

— Къыблэм, Темир Кавказым шууиконцертхэр джырэблагъэ ашыккыагъэх. Джыри гъогу щуутехъаштба?

— Къэбэртэе-Бэлькъарым, Чэчэным, Темир Осетием, нэмых къэм тащыагъ. Къэрээш-Щэрдэжэсм тырагъэблагъэ, шэкъогъуй и 30-м Краснодар тиконцерт щыккюшт. Пчыхъэзэхахъэхэм лъэпкъым итарихъ, Адыгэ Республикаэм иххъоныгъэхэр къашытээльяшо. Мамыр псэукэм тызэрэзэфишэрэр, лъэпкъхэм язэпхыныгъэ зэрэдгъэптиэрэр тизэхахъэхэм къашхэтэгъаштых.

— Мэшэлахь, тысынпэ 61-рэ зинэ автобус къышьуфащэфыгъ. Гъогу чыжъэ шуутехъаныр къышомыхыльэккэ тэлтытэ.

— Тиреспубликэ и Лышхъэу Тхъакушина Аслъан, Правительствэмэр Парламентынрэ «тхъашууягъэпсэу» гъэзетымки ятэожжы. «Налмэсым» Унэшхо и, тоф пшэштмэ, хьопсагъо. Автобус дахэ къытфашэфыгъ, аш тээгъыгорэп. Джыри зы автобус зэдгъэгъотыщ. Узэрэзеккюшт шыккэм угупшице зыхъуки, амалхэри къыдэплытэнх фае.

— Шэкъогъум и 25 — 26-м ёшыгъэшт концертхэм яхылгээгъэ гупшисэхэмкэ тизэдэгүүштэгъу тууху сшоигъу.

Зэхэзышагъэр ыккыи къыдэзыгъэйирэр: Адыгэ Республикаэм лъэпкъ Иофхэмкэ, Іэккыиб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адьырээ эзэпхыныгъэхэмкэ ыккыи къэбар жьугъэм иамалхэмкэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зидэшыэр: 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79, редактор шхъялэм иапэр гуадзэр: 52-49-44, редактор гуадзэр-пшэдэккыж зыхъыр секретары: 52-16-77.

E-mail: adygovoice@mail.ru

Зыщаушыхытыгъэр: Урысы Федерацием хэутын Иофхэмкэ, телерадиокъетынхэмкэ ыккыи зэлъы-Іэсиккэ амалхэмкэ и Министерствэ и Темир-Кавказ чыпэгъэлорышил, зэраушыхытыгъэрэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушыхытырэр: ООО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Зэккэмкэи пчыагъэр 3661 Индексхэр 52161 52162 Зак. 738

Хэутынмын узшыккэтихэнэу щит уахтэр Сыхьатыр 18.00 Зыщаушыхытыгъэрэ уахтэр Сыхьатыр 18.00

Редактор шхъялэр Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъялэм игуадзэр Мэшлээкъо С. А. Пшэдэккыж зыхъырэ секретары Хъурмэ Х. Х.

